

imod det turde være indlysende, at det i en aldeles overveiende Grad maatte være den private Goddædighed, gennem hvilken de særdeles betydelige Krav maatte fyldestgøres, som en fri Fattigforsørgelse med et Omraade af et saadant Omfang, som Kommissionen har tænkt sig, nødvendigvis vilde komme til at stille. Ved Lovregler at bringe Goddædigheden til at virke, lader sig imidlertid ikke gjøre, og naar dette er saa, da vilde det kun lidet nytte, om man ad Lovgivningens Vej vilde give bindende Forordninger for den Maade, hvorpaa en fri Fattigforsørgelse skulde organiseres. Naar paa den anden Side Beredvilligheden til at hjælpe og gjøre Offre er tilstede, da er der ingen Grund til at frygte for, at det Apparat, gennem hvilket den skal virke, ikke skulde kunne bringes til at virke ad Frivillighedens Vej uden Indblanding af Lovgivningsmagten. At give lovbestemte Regler om fri Virksomhed synes i sig selv at være modsigende og turde i den heromhandlede Sammenhæng tillige let blive formaalsstridende, idet det vel lader sig tænke, at en forhaandenstående Tilbøielighed til at samvirke for en fri Fattigforsørgelse kunde hemmes, naar det, skjøndt der ikke i nogenformelst Henseende hertil krævedes Bistand af det Offentlige, ikke maatte være de Foreninger, der i dette Diemed maatte danne sig, tilladt at organisere sig efter eget Tykke, men de derimod skulde være bundne til at rette sig efter bestemte i Lovgivningen opstillede Regler om Bestyrelsens Sammensætning og Forretningsgang, om Fremgangsmaaden ved Midlernes Tilvelebringelse og Betingelserne for deres Anvendelse, om Regnskabsaflæggelse, Kontrol m. V. At der habes Afgang til, at Indtægter som de ovenomhandlede kunne komme deslige Foreninger tilgode, er billigt, og det er da ogsaa, som ovenfor bemærket, rimeligt, at der forbeholdes det Offentlige et Indseende med disse Midlers Anvendelse, og derigennem med Foreningernes Virksomhed i det Hele; men dette lader sig formentlig ogsaa opnaa, uden at det derfor bliver nødvendigt at indsnævre den fri Fattigforsørgelse, der for at virke heldbringende vistnok ene bør udvikle sig ad Frivillighedens Vej, i lovbundne Former, idet det i saa

Henseende maa være tilstræffeligt, at der tillægges Regeringen en almindelig Bemyndigelse til at bestemme, at de nævnte Indtægter skulde tilfalde de Foreninger, der derom fremsatte Begjæring, forsaavidt som deres Organisation og Virkemaade skjønes at anbefale dem til saadan Bistand og de derhos ere villige til at underkaste sig det Offentliges Tilsyn.

Man har vel ikke overset, at den her udviklede Opfattelse ialtsald ved første Blik kunde synes konsekvent at maatte føre til et Forslag om Ophævelse af Loven af 8de Marts 1856 om Tilvelebringelse af Midler til fri Fattigunderstøttelse m. V.; men foruden at et saadant Skridt dog ikke kan siges nødvendigvis at maatte være en Følge af, at man ikke kan anfse det for rigtig fremdeles at gaa videre frem ad den ved bemeldte Lov betegnede Vej, kan det derhos ikke lades ude af Betragtning, at der paa Grundlag af hin Lov, om den end ingenlunde kan siges at have draget betydeligere Virkninger efter sig, dog paa adskillige Steder har dannet sig en fri Fattigforsørgelse, der formentlig virker til Gavn, og det vilde selvfølgelig savne al Bøie at fornykke alt bestaaende Tilstande, som man fra alle Sider netop er enig i at ønske yderligere udviklede, alene fordi man ikke kan erkende, at de Midler, ved hvilke disse Tilstande ere kaldte tilvære, have været de til Diemedet bedst tjenlige.

Egtesom man i Genhold til det Anførte har fundet overveiende Betænkelse ved at slutte sig til det af Kommissionen udarbejdede Forslag til Lov om fri Fattigforsørgelse, saaledes har man ei heller kunnet følge Kommissionen, forsaavidt den har bygget sit Forslag til Lov om det offentlige Fattigvæsen paa Forudsætningen om et i fuld Virksomhed værende og med fuld Kraft arbejdende frivilligt Fattigvæsen, idet man vel fuldkommen erkender Usikkerheden af, at Forholdet mellem den Virksomhed, der udøves af den private organiserede Godgjørenhed, og den Tildelen af Hjælp, der sker gennem det offentlige Fattigvæsen, kunde udvikle sig saaledes, som af Kommissionen antydet, men ingenlunde tør gaa ud fra, at dette vil blive Tilfældet i en blot nogenlunde nær Fremtid.